

## FAUSKE KOMMUNE

### SAKSPAPIR

	JournalpostID: 14/765	
	Arkiv sakID.: 14/196	Saksbehandler: Gunnar Myrstad
Sluttbehandlede vedtaksinstans: Kommunestyre		
Sak nr.: 020/14	PLAN- OG UTVIKLINGSUTVALG	Dato: 11.02.2014
015/14	KOMMUNESTYRE	13.02.2014

### SØKNAD OM Å BYGGE 8 SMÅKRAFTVERK I FAUSKE KOMMUNE- HØRINGSUTTALELSE

- Vedlegg:
- Innkomne høringsuttalelser til Fauske kommune
  - Referat fra folkemøte 6 november 2013
  - Rådmannens brev til NVE av 28.10.2013 om å pålegge tiltakshaverne utrede sumvirkningene av de 8 småkraftsøknadene
  - Svarbrev fra NVE 8.november 2013
  - Kart over utbyggingene

#### Sammendrag:

Fauske kommune har mottatt til høring 8 søknader om bygging av småkraft verk i Fauske kommune – Sulitjelmaområdet med ny utsatt høringsfrist 21.februar. At alle søknader kommer i en gruppe er tilsiktet. Dette for å kunne se søknadene i en sammenheng for å vurdere belastningen i gjeldende område. Det vil også effektivisere saksbehandlingen.

Høringsuttalelsene som gis fra kommunen bør fokusere på :

Konkrete synspunkter på om tillatelse bør gis eller ikke (hva er de gode prosjektene her?)

- Valg av eventuelle alternativer
- Forslag til avbøtende tiltak
- Synspunkter på den samlede belastning
- Spesielt vurdere søknadene i forhold til gjeldende arealplanstatus
- Inntekter og lokal utvikling

Energianlegg trenger ikke behandles etter plan- og bygningsloven, og det er ikke krav om reguleringsplan. Kommunen har innsigelsesrett i høringsperioden d.v.s. til 21.februar 2014. Det kreves konsesjon etter jorddelingsloven, noe som blir aktuelt hvis tillatelsen/konsesjon gis av NVE.

Etter at høringsfristen er ute vil søkere få anledning til å kommentere innkomne uttalelser, før NVE gjennomfører befaring i området. Fauske kommune vil delta på denne befaringen. Dersom NVE gir konsesjon til bygging av småkraftverk, knyttes det vilkår til denne jfr vannressursloven §6 som kan innbefatte bl.a. byggefrister, vannslipping, minstevannføring, naturforvaltning, kulturminner og sanksjoner ved eventuelle brudd på vilkårene.

Andre forhold som vil bli avklart hvis konsesjon gis, er avståelse av konsesjonskraft og skattemessige forhold.

Det er gjennomført et folkemøte med ca 100 deltager, onsdag 6 november 2013 hvor NVE informerte om saksgang og konsesjonssøkerne informerte om prosjektet. Det ble etterfulgt av en

diskusjon vedrørende utbyggingen, hvor de fleste innlegg var imot eller skeptisk til utbygging. Mange av disse innleggene finnes i de innkomne høringsuttalelser som ligger vedlagt

På grunn av antallet søknader – med enkeltvis beskrivelser – er det utfordrende å vurdere den samlede belastningen på miljøet. Fauske kommune har tilskrevet NVE og anmodet NVE om å pålegge konsesjonssøkerne å utføre en samlet utredning av alle de omsøkte kraftverkene. Kommunen mener at en slik samlet sumvurdering kunne vært et nyttig arbeidsverktøy for å kartlegge den samlede belastningen av de evigvarende inngrepene forut for uttalelse til prosjektene. NVE har i brev av 8 november 2013 stilt seg avvisende til en slik samlet utredning under henvisning til høringsfristen 21. februar 2014, og at det ikke er praksis i NVE for å pålegge slike utredninger.

### Saksopplysninger:

Det er innkommet 8 søknader om bygging av småkraftverk som er følgende (utfyllende opplysninger vises det til vedlagt høringskriv fra NVE). Fullstendig søknad finnes på [www.nve.no/konsesjonssaker](http://www.nve.no/konsesjonssaker). Søknaden er også oppbevart på saksbehandlers kontor til gjennomsyn.

Kraftverk	Område	Tiltaks- haver	Eiendomsskatt konsesjonskraft	Prod gwh	Inves- tering i mill.kr	Kr/kwh
Tverråmoen	Øvre del Tverrelva	Blåfall as	Rør-1200m Verk/ linje/jordkabel+ konsesjonskraft	9,41	37,7	4
Granheibekken	Sør-øst Langvann	Suliskraft	Rør-1500 m verk/ linje/jordkabel	2,7	18,4	6,8
Valffarjohka	Fagerli	Suliskraft	Rør 30m, rørgate, Fagerli kraftstasjon må opprustes og takseres på nytt	3,9	21,4	5,5
Oterelva	Otervatn- Lomivatn	Suliskraft	Rør,verk linje,jordkabel	6,2	28,4	4,6
Galbmejohka	Hellarmo	Suliskraft	Linje - 2700 m	16	57	3,6
Kvannelva Littj Tverråga	«slipsknuten»	Småkraft	Rør-1850 m, verk, linje, jordkabel	15	39,8	2,66
Laksåga	Nord for Øvrevatnet	Fjellkraft	Rør -2150m, verk,linje,kabel+ konsesjonskraft	25	122,2	4,9
Sjønståfossen	Sjønstå	Nord norsk småkraft	Rør- 1850 m. verk,linje,kabel	7,3	42,5	5,8
sum				87,81	367,4	

Vedrørende skattemessige forhold vil dette bli vurdert ved eventuell positiv behandling av søknaden fra NVE. Skattelegging som er aktuell:

### Eiendomsskatt

Kommunal eiendomsskatt vil omfatte småkraftverk, og maksimalsatsen er 0,7 % av skattetaksten for anlegget. For kraftverk med installert ytelse under 10MVA (ca 10 MW), det vil i praksis si alle småkraftverk, benyttes skattemessig kapital som beregningsgrunnlag. I et par eksempler i

Nordland har dette utgjort kr. 110 – 200.000 pr år for et ”typisk” småkraftverk, men eiendomsskatten vil reduseres over tid.

### **Naturressursskatt**

Naturressursskatt vil ikke være aktuelt når installert effekt er under 5 mw. Alle de omsøkte kraftverkene er under 5mw installert effekt.

### **Konsesjonskraft**

Plikten til å avstå konsesjonskraft gjelder kraftverk som benytter vann regulert etter vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven.

Konsesjoner gitt etter vannressursloven har ikke vilkår om konsesjonskraft.

NVE beregner mengde konsesjonskraft (inntil 10 %) og fordelingen til de berørte kommunene, evt. fylkeskommunen. Det er 2 anlegg som er aktuell blant de omsøkte kraftverk- Sjønståfossen (7,3gwh) og Laksåga (25 gwh) fordi de bygges i et allerede utbygd vassdrag som er regulert etter vassdragsreguleringsloven.

Saksbehandlers vurdering og en kort beskrivelse av hvert prosjekt

### **Laksåga**

Laksåga kraftverk vil utnytte et fall på 137 m i Laksåga mellom Nedrevatnet og planlagt kraftstasjon på kote 35. Nedrevatnet skal reguleres 1 m mellom 171 moh og 172 moh. Sidelva Stortverråga overføres for utnyttelse i kraftstasjonen med inntak plassert 200 moh. Lengden på vannveien fra Nedrevatnet blir i alt 2750 m, hvorav 2350 m vil være som nedgravd rørgate, mens de øverste 400 m vil være en mikrotunnel. Rørgaten vil i hovedsak følge eksisterende vei i dalføret. Fra inntaket i Stortverråga vil vannet først bli ført i en 300 m lang mikrotunnel, og videre i en 700 m lang nedgravd rørgate ned til sammenkoblingen med tilløpsrøret fra Nedrevatnet. Lengden på berørt elvestrekning i Laksåga mellom Nedrevatnet og kraftstasjonen er 2400 m, mens lengde på berørt elvestrekning i Stortverråga er 1200 m ned til samløpet med Laksåga nedenfor kraftstasjonen. Det vil samlet bli behov for 300 m ny vei, 200 m til kraftstasjonen, og 100 m til inntaket i Nedrevatnet. For øvrig skal eksisterende vei benyttes. Det skal ikke etableres permanent vei til inntaket i Stortverråga. Middelvannføringene i Laksåga og Stortverråga er på hhv. 2,93 m<sup>3</sup>/s og 1,02 m<sup>3</sup>/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 4,56 m<sup>3</sup>/s. Kraftstasjonen skal minimum kjøres med en driftsvannføring på 1,2 m<sup>3</sup>/s. Installert effekt vil bli på 4,9 MW, som etter planene vil gi en årsproduksjon på 24,7 GWh. Det er planlagt å slippe en helårlig minstevannføring på 300 l/s i Laksåga og 100 l/s i Stortverråga. Ca. 40 % av Laksågas nedbørfelt er overført til utnyttelse i Siso kraftverk.

### Saksbehandlers vurdering:

Rådmannen vurderer at kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt og allerede regulert vannføring.

Den lokale kraftforsyningen er i fare for å bli nedlagt grunnet tilstanden til den eksisterende linjen, og det lave forbruket i dalen. Tiltaket vil være med å opprettholde lokal kraftforsyning. Det er planlagt å utnytte oppdemmingen av Nedrevatnet til å dempe vannstandsvariasjonen i vannet. Dette kan eventuelt være fordelaktig for hytteeiere og andre brukere av området. Tiltaket vil ha negativ påvirkning på vegetasjonstypen Fosseng og enkeltarter av karplanter, typiske moser og noen lavarter og ha negativ påvirkning på Fossekall.

For Friluftslivet vil det ha negative konsekvenser med dårligere fiskemuligheter på den utbygde strekningen og redusert naturopplevelse av den reduserte vannføringen. Området er registrert som friluftslivsområde i friluftslivkartlegginga for kommunen.

### **Sjønståfossen**

Sjønståfossen kraftverk vil utnytte et fall på 56 meter i Sjønståelva. Inntaket er planlagt plassert 58,4 moh ved eksisterende terskel i elva. Elva blir allerede utnyttet i Sjønstå kraftverk. Fra inntaket vil vannet blir ført i et 1260 m langt nedgravd rør fram til kraftstasjon plassert 2,4 moh., like oppstrøms Øvrevatnet. Rørene vil ligge på østsida av elva. Eksisterende veier vil bli brukt under anleggsarbeidet. Det er planlagt ca. 100 m ny tilkomstvei til kraftstasjonen.

Middelvannføringen er 3,0 m<sup>3</sup>/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 6,0 m<sup>3</sup>/s. Installert effekt vil bli på ca. 2,7 MW. Etter planene vil årsproduksjon være på 7,3 GWh.

Utbyggingen vil føre til ytterligere redusert vannføring på en 1370 m lang strekning i Sjønståelva. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 600 l/s i sommersesongen og 150 l/s i vintersesongen.

#### Saksbehandlers vurdering:

I anleggsperioden vil veien ned til Sjønstå bli stengt i deler av anleggsperioden og trafikregulering av riksveien. Her må det unngås at veien til Sjønstå blir stengt i besøksperioden juni til august til Sjønståtunet og Folkets hus.

Utbyggingen vil gi vesentlig redusert vannføring. Dette vil gjøre at vannstanden i nedre terskelbasseng (oppstrøms Sjønståfjelltunnelen) blir noe lavere enn i dag, men et brukbart vannspeil forventes å opprettholdes av terskelen ved fylkesvegbrua (Sjønståfjelltunnelen), slik at den landskapsmessige konsekvensen blir begrenset. Vannføringen gjennom juvet vil bli vesentlig redusert, men her er elva lite synlig fra omkringliggende områder.

Rørgatetraséen vil i øvre del medføre direkte inngrep i den vedtaksfreda vegen. Etablering av rørgatetrasé vil medføre inngrep i og langs vegen, det er viktig at vegen bli istandsatt til det opprinnelige etter arbeidet.

Sjønstå gård vil ikke bli direkte berørt, og tiltaket vil ikke bli synlig fra bygningsmassen.

Når det gjelder konsesjonskraft så vil Sjønståfossen kraftverk gjennom å utnytte allerede regulert vannføring, utløse konsesjonsavgifter og konsesjonskraft. Den posisjon kommer Sjønståfossen i hvis Galbmejhoka, Kvannelva/Littj Tverråga og Tverråmoen blir bygd ut. Da vil Sjønståfossen utnytte allerede regulert vannføring.

### **Tverråmoen**

Tverråmo kraftverk vil utnytte et fall på 180 m i Tverrelva, ei sideelv til Sjønståelva. Inntaket er planlagt 400 moh. Fra inntaket vil vannet bli ført i et 1200 m langt nedgravd rør fram til kraftstasjonen plassert 220 moh. Vannveien er på nordvestsiden av Tverrelva. Det vil bli etablert en 1400 m lang vei fram til kraftstasjonen. Herfra vil det etableres en midlertidig anleggsvei opp til inntaket, som i hovedsak vil følge rørgatetraseen. I driftsfasen vil denne framstå som en kjøresterk del av terrenget som kun vil bli benyttet i forbindelse med tilsyn. Middelvannføringen er 1,15 m<sup>3</sup>/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 2,5 m<sup>3</sup>/s. Installert effekt vil bli på 3,5 MW. Etter planene blir årsproduksjonen 9,4 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1500 m lang strekning i Tverrelva. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 200 l/s i sommersesongen og 20 l/s i vintersesongen. Nedenfor planlagt kraftstasjon er Tverrelva utnyttet i Sjønstå kraftverk

#### Saksbehandlers vurdering:

Tiltaket vil berøre et område med fritidsbebyggelse og tiltaksområdet er registret som et viktig friluftslivsområde i friluftskartlegginga. Naturopplevelsen vil bli forringet med den reduserte vannføringa i Tverrelva. Det viktigste avbøtende tiltaket er kravet om minstevannføring og at inngrepsområder revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva og at samtlige terrenginngrep utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt. Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Det må unngås store skjæringer og fyllinger.

### **Kvannelva og Littj Tverråga**

Kvannelva og Littj Tverråga kraftverk vil utnytte et fall på 490 m i de to elvene. Littj Tverråga danner fossen kjent som "Slipsknuten". Littj Tverråga og en mindre bekk er planlagt overført til Kvannelva. Overføringen blir ca. 1,85 km lang. Inntakene vil ligge 570 moh. Fra hovedinntaket i Kvannelva vil vannet blir ført i et 1390 m langt nedgravd rør på nordsida av Kvannelva fram til kraftstasjonen plassert 80 moh. Fra eksisterende vei ved Stormo vil veien bli oppgradert over ca. 800 m fram til kraftstasjonen. Eksisterende elvekryssning må også oppgraderes. Det er ikke planlagt anleggsvei langs rørtraseen. Middelvannføringen er 240 l/s i Kvannelva og 390 l/s i Littj Tverråga. Kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1,27 m<sup>3</sup>/s, og det vil få en installert effekt på ca. 5,1 MW. Etter planene vil årsproduksjon være på 15 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1450 m lang strekning i Kvannelva og en 2000 m lang strekning i Littj Tverråga. Det er planlagt minstevannføring på 50 l/s i Littj Tverråga og 31 l/s i Kvannelva sommerstid, og ingen minstevannføring vinterstid.

### Saksbehandlers vurdering:

Tiltaket vil føre til at elvekryssingen ved Stormo vil bli oppgradert slik at den vil tåle tyngre kjøretøy.

Begge elvene setter preg på landskapet i influensområdet, og fossene i Littj -Tverråga og Kvannelva er begge synlige fra rv. 830. Fossen i førstnevnte, Slipsknuten, er en av seks fosser i Skjerstadjordområdet som er prioritert i småkraftplanen for Nordland. Rørgatetraseen langs Kvannelva vil kunne sees fra rv. 830. Denne går hovedsakelig igjennom skog, og vil gradvis gå mer i ett med øvrig landskap ettersom revegeteringen tiltar. Kraftstasjon og adkomstvei vil skjermes av skogen i området.

Det mest åpenbare landskapsmessige omfanget av tiltaket er redusert vannføring i de to elvene. Særlig Littj Tverråga med fosser blir sterkt forringet som landskapselement. Bredden på fossepartiet vil bli smalere, og mer av bergveggen bak vil bli synlig på sidene og gjennom elvestrengen. Vannføringen vil være synlig, men Slipsknuten vil ikke framstå med betydelig opplevelsesverdi eller «verneverdi» som prioritert foss slik den gjør i dag. Det synlige fossepartiet i Kvannelva har i utgangspunktet mindre opplevelsesverdi enn Slipsknuten, og selv om vannføringen blir vesentlig redusert også her, vurderes det å være av noe mindre betydning enn i Littj Tverråga. Den sterke forringelsen av fossen i Littj Tverråga som landskapselement gjør at dette tiltaket ikke bør gjennomføres.

### **Galbmerjohka (Hellarmofossen)**

Galbmejhoka kraftverk vil utnytte et fall på 497 m i Galbmejhoka. Inntaket er planlagt 635 moh. Fra inntaket vil vannet blir ført i en 600 m lang boret sjakt og deretter 400 m langt nedgravd rør fram til kraftstasjon på 135 moh på østsida av elva. Eksisterende vei vil bli oppgradert over ca. 300 m fram til kraftstasjonen. Det er planlagt ca. 100 m anleggsvei langs rørtraseen fram til tunnelpåhugg. Masser fra tunnelsprenging og -boring er planlagt deponert like ovenfor kraftstasjonen og i eksisterende steinbrudd ved Sjønstå. Middelvannføringen er 810 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1,2 m<sup>3</sup>/s. Installert effekt vil bli på ca. 4,9

MW. Etter planene vil årsproduksjon være på 18,3 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1400 m lang strekning i Galbmejohka. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 232 l/s i sommersesongen og 17 l/s i vintersesongen.

#### Saksbehandlers vurdering:

Galbmejohka (Hellarmofossen) har stor landskapsverdi, men vannføringa og fossefallet vil fortsatt være godt synlig etter utbyggingen. I søknaden står det følgende:

*«Fossen i Galbmejohka er vurdert til å være et meget viktig landskapselement. Fossefallet er det største og mest synlige langs Rv 830 fra Sulitjelma til Fauske. Fosserøyken virvles opp i lufta og påvirker sidevegetasjonen, et naturfenomen som kan sees fra veien og områder rundt. Fossen er også viktig for friluftslivet i området. Fossen er gitt første prioritet av Fauske kommune i Regional plan om små vannkraftverk i Nordland.»*

Fossens verdi som landskapselement vil bli mindre ved redusert vannføring. En billedserie som er tatt av fossen viser den reduserte vannføringen tydelig, men at fossen er fortsatt godt synlig. Maksimum slukeevne er 1,2 m<sup>3</sup>/s og bilder viser at i juni –juli varierer vannføringen fra 1m<sup>3</sup> til 11m<sup>3</sup>. 3 stk. bilder i tidsrommet juni til begynnelsen av juli viser vannføring fra 3m<sup>3</sup>-11m<sup>3</sup>/s. Her vil en slukeevne på 1,2 m<sup>3</sup>/s ikke redusere fossen vesentlig. Det er i dette tidsrommet fossen er mest eksponert. I resten av sommerhalvåret vil fossen være stort sett være på minstevannføring som er 0,232 m<sup>3</sup>/s som vist i fig. 4 i billedserien i søknaden.

Utbyggingen kan ha negativ påvirkning på fosse-eng, enkelte arter av karplanter, noen moser og lav arter. Utbygger vil samarbeide med lokalt initiativ for å utvikle område for friluftsliv .

#### **Granheibekken**

Granheibekken kraftverk vil utnytte et fall på 220 m med inntak 350 moh og kraftstasjonen 130 moh. Inntaksdammen blir 4 m høy og 16 m lang. Vannveien legges i et 1500 m langt nedgravd rør mellom inntaket og kraftstasjonen. Rørgata får en permanent ATV-vei opp til inntaket. Opprusting av eksisterende kjerrevei vil gi om lag 1,5 km permanent vei inn til kraftstasjonen. Middelvannføringen er 280 l/s og det er søkt om en maksimal slukeevne på 560 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,0 MW og skal etter planen produsere 2,7 GWh/år. Utbyggingen vil fraføre vann på en 1400 m lang elvestrekning i Granheibekken. Søker planlegger å slippe minstevannføring på 40 l/s sommerstid og 10 l/s vinterstid.

#### Saksbehandlers vurdering:

I anleggsperioden vil det være støy fra anleggsmaskiner som vil være sjenerende for besøkende på kirkegården like ved. Fosspartiet som er synlig fra Sulitjelma tettsted vil bli redusert vesentlig. Traseen kommer i konflikt med den gamle kjerreveien, men denne er tenkt tilbakeført til samme stand som før utbyggingen.

#### **Valffarjohka**

Valffarjohka kraftverk vil utnytte et fall på 235 m med inntak 370 moh og kraftstasjonen 135 moh. Inntaksdammen blir 2,5 m høy og 15 m lang. Vannveien legges sørvest for elven i et 30 m langt nedgravd rør fram til innløp borehull. Borehullet har en lengde på 130 m. Fra påhugget går vannveien videre i et 1260 m langt nedgravd rør fram til kraftstasjonen med elvekrysning av Valffarjohka ved 185 moh. Kraftstasjonen blir lagt i gamle Fagerli kraftstasjon. Rørgaten blir permanent vei fra kraftstasjonen opp til påhugget 335 moh. Inntaket bygges veiløst. Vei til kraftstasjonen eksisterer allerede. Middelvannføringen er 380 l/s og det er søkt om en maksimal slukeevne på 800 l/s.

Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,5 MW og skal etter planen produsere 3,9 GWh/år. Utbyggingen vil fraføre vann på en 1600 m lang elvestrekning i Valffarjohka. Søker planlegger å slippe minstevannsføring på 80 l/s sommerstid og 20 l/s vinterstid.

#### Saksbehandlers vurdering:

Suliskraft vil forsøke og foreta utbygging av Valffarjohka kraftverk som et «museumskraftverk» i gamle Fagerli kraftstasjon, som vil bidra til å ta vare på og vise fram historie. Dette er ment å skje i samarbeid med Salten museum, og vil være positivt for kulturmiljøet både fordi den gamle bygningen restaureres, og fordi kraftproduksjonen i elva er den del av den lokale gruvehistorien. Valffarjohka er et viktig friluftsområde med stor bruksfrekvens som også brukes av skolen.

Utbyggingen vil ikke direkte berøre denne aktiviteten, men inngrep og redusert vannføring vil gi redusert naturopplevelse.

Den sterkt redusert vannføringen vil redusere dybde og størrelse på den aktuelle gytetekulpen i Balmielva og vil øke faren for innfrysing vinterstid. Dette kan redusere rekrutteringen av ørret til Langvatnet.

Utbyggingen medfører sterkt redusert vannføring. Fossene i Valffarjohka og Balmielva vil miste det meste av opplevelsesverdien, noe som er negativt for friluftslivet.

#### **Oterelva**

Oterelva kraftverk vil utnytte et fall på 226 (211) m med inntak på 939 moh og kraftstasjonen på 713 (728) moh. Alternativ løsning i parentes. Vannspeilet på Nedre Otervatn heves med 2 m, og reguleres med 1 m mellom 939 moh og 938 moh. Dammen blir 2,5 m høy og 12 m lang.

Vannveien vil gå i tunnel ca 60 m sørøst for dammen (280 m nordvest for dammen) over en strekning på 450 (520) m. Inntaket blir veiløst. Om lag 3 km ny permanent vei inkludert bro over Oterelva legges bort til kraftstasjonen. Middelvannføringen er 550 l/s og det er søkt om en maksimal slukeevne på 1000 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,0 (1,8) MW og skal etter planen produsere 6,2 (5,7) GWh/år. Utbyggingen vil fraføre vann på en 720 (580) m lang elvestrekning. Søker planlegger å slippe minstevannsføring på 40 l/s sommerstid og 10 l/s vintersti.

#### Saksbehandlers vurdering:

Området er sterkt preget av tidligere utbygging, med Lomivatnet som et 2-års-magasin med en regulerbar sone på opptil 59 m.

Området vurderes å ha middels til stor verdi for tema INON og influensområdet omfatter også villmarksprega områder. Det er områder som har stor verdi. Nord for Otervatnet vil dette gi reduksjon av inngrepsfritt areal som er en del av et større sammenhengende område som strekker seg over flere kommune, og også omfatter villmarksprega naturområder langs grensa mot Sverige. Området ved Otervatnet er inngangen til Sulitjelmamassivet og et populært område for turer til fjelltoppene i massivet med bl.a. Sulitjelmakongen.

Kraftutbyggingen vil gi vesentlig redusert vannføring i Oterelva, herunder fossen som er svært eksponert i landskapet og en viktig del av opplevelsen for de som ferdes i området langs DNT stien.

Utbyggingen vil føre til terrenginngrep ved inntaksdam og kraftstasjon. Støy og maskinell trafikk under byggingen for turister.

#### **Tabelloversikt - virkninger for miljø, naturressurser og samfunn slik de er vurdert i søknaden**

Tema/navn på kraftvek	Laksåga	Sjønstå	Tverråmo	Valffarjohka	Oterelva	Galbme-johka	Kvannelva Littj Tverråga	Granheibekken
Vanntemp,is,klim	Ubetydelig		Ubetydeli			Ubetydeli		

Ras flom, erosjon	Ubetydelig		Ubetydelig			Ubetydelig		
Røddistarter	Ubetydelig	Ubetydelig	Liten negativ	Ubetydelig		Liten negativ		Ubetydelig
Terrestrisk miljø	Middels negativ	Liten negativ	Middels negativ	Liten negativ	Liten middels negativ	Liten middels negativ		Liten negativ
Akvatisk miljø	Liten negativ	Liten middels negativ	Liten negativ	Liten Middels negativ	Ubetydelig	Liten negativ	Liten negativ	Ubetydelig liten negativ
Verneplan*	Ingen	ingen	Ingen	Ingen	Ingen		Ingen	Ubetydelig
Landskap - INON**	Middels negativ	Liten middels negativ	Middels negativ	Liten middels negativ	middel stor negativ	Middels negativ	Middels til stor negativ	Middels negativ/Ubetydelig
Kulturminner	Liten negativ	Liten negativ	Ubetydelig	Liten middels positiv	Ubetydelig	ubetydelig	Ubetydelig	Liten middels negativ
Reindrift	Liten negativ	Ubetydelig	Liten negativ	Ubetydelig	Liten negativ	Liten negativ	Liten middels negativ	U/liten negativ
Jord- og skogressurs	Liten negativ	ingen	ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	Liten negativ	Ubetydelig	u/liten negativ
Ferskvann ressurs	ubetydelig	Liten negativ	Middels negativ	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	u/liten negativ
Bruker interesser	Liten middels negativ	Liten negativ	Middels negativ	Liten middels negativ	Liten middels negativ	Ubetydelig	Liten negativ	Middels negativ

\*Verneplan for vassdrag og Nasjonale laksevassdrag

Terrestrisk miljø – land/jordbaserte miljø

\*\* INON-Landskap og inngrepsfrie naturområder

### Arealplanstatus

Arealplanstatus er vurdert ihht kommuneplanens arealdel (vedtatt 03.02.2011).

Alle prosjektene ligger i hovedsak i LNF områder . Tverråmoen vil ha rørgate gjennom LNF-C8 som tillater spredt fritidsbebyggelse. Valfferjohka har planlagt rørgata gjennom et område for et masseuttak/- deponi. (GS9 i kommunedelplan for Langvatn 2) Behov for endring/justering av GS9 må vurderes.

### Reindrift

Det er viktig å påpeke at det er bygd og planlegges en rekke nye kraftutbygginger innenfor Balvatn reindriftdistrikt. Isolert sett kan den enkelte utbygging ha liten eller stor effekt, men den samlede effekt kan bli langt større enn summen av de enkelte. Ut fra den foreliggende kunnskapsnivå er det vanskelig å vurdere hvor stor den evt. økende belastning vil være. Viser til Reindriftsforvaltningen i Nordland sin behandling/høringsuttalelse.

### Konsesjonskraft

Det er sendt brev til NVE hvor Rådmannen reiser spørsmål om prosjektene Laksåga(Fjellkraft ), Oterelva(Suliskraft) og Kvannelva (Småkraft) skal konsesjonsbehandles etter vassdragsreguleringsloven, da det er søkt om regulering/overføring , noe som kan utløse rett til konsesjonskraft, i den grad det benyttes vannføring som allerede er regulert.

Svar fra NVE:» Vassdragsreguleringsloven gjelder kun reguleringer som utløser minst 500 naturhesterkrefter, eller overføring fra et nedbørfelt til et annet. Småkraftsøknaden vi(NVE) behandler er dermed under grensen for hva som skal behandles etter vassdrags-reguleringsloven. Det er ellers riktig at nye kraftverk som vil utnytte allerede regulert vannføring , utløser konsesjonsavgifter og konsesjonskraft. Dette gjelder imidlertid ingen av foreliggende saker.



Laksåga og Sjønståfossen vil utnytte restvannføringer i allerede regulerte vassdrag, men vil ikke utnytte regulert vannføring og faller derfor utenfor regelverket for dette.»

Som det framkommer er svaret fra NVE negativt i forhold til at noen av de ovennevnte prosjektene utløser rett til konsesjonskraft. NVE bes om å vurdere om det er grunnlag for å beregne konsesjonskraft og/eller konsesjonsavgifter for det enkelte prosjekt og da spesielt få vurdert Sjønståfossen da denne vil utnytte allerede regulert vannføring hvis noen av småkraftverkene nedenfor demning i Dråvika blir bygget ut.

De planlagte kraftverkene medfører en rekke inngrep - over et spredt område - som kommunen må leve med til evigvarende tid. På motsatt side er det få fordeler for vertskommuner ved utbygging av småkraftverk. Ettersom noen av kraftverkene skal bruke regulert vannføring, er det kommunens oppfatning at i hvert fall Laksåga og Sjønståfossen utløser rett til konsesjonskraft.

Det er Rådmannens oppfatning at kraftverk med overføringer skal konsesjonsbehandles etter vassdragsreguleringsloven. Dette medfører at hjemmelen for å fastsette konsesjonskraft, jf. vassdragsreguleringsloven § 12 nr 15, kommer til anvendelse. Om forståelsen av vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd, vises til kommentarene til bestemmelsen i Ot. prp. nr. (1991-1992) kap. 23.1:

*"Den nåværende bestemmelse er imidlertid blitt praktisert slik at også overføring innen samme vassdrag behandles etter vassdragsreguleringsloven dersom overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen.*

*Dette innebærer at etter lovforslaget skal anlegg eller arbeider til forøkelse av vannføringen ved overføring av vann være rettslig likestilt med vassdragsreguleringer i lovens forstand uavhengig av om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag (dvs fra et sidevassdrag til hovedvassdraget)*

*Kriteriet for om vassdragsreguleringsloven skal komme til anvendelse blir således om overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen. Det er uten betydning om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag."*

Etter kommunens syn medfører dette at vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd kommer til anvendelse på de av kraftverkene som har planlagte overføringer.

Sammenholdt med ulempene, kan avståelse av konsesjonskraft til en viss grad avbøte de manglende ordningene for vertskommuner ved småkraftutbygging. Fauske kommune forutsetter derfor at det settes vilkår om konsesjonskraft for Laksåga kraftverk, Sjønståfossen kraftverk, Kvannelva og Littj Tverråga kraftverk, Tverråmoen kraftverk og Oterelva kraftverk.

**Samlet vurdering** –vurdere de samlede fordeler og ulemper ved tiltaket for hele konsesjonsperioden- i praksis til evig tid:

Vannressursloven § 25:

*«Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørsfeltet. Når et tiltak av varig*

*karakter eller av andre kan få mer langsiktig virkninger, skal kravet i første ledd være oppfylt på lengre sikt.»*

Sulitjelmavassdraget er et sterkt belastet område med store utbygginger og preges av det. Det søkes om bygging av 8 kraftverk og dette vil belaste området med ytterligere tap av fossefall og stryk som gir liv til naturen. Landskapsmessig og miljømessig er kraftutbygging en belastning for naturen og mangfoldet. Sammenlignet med et stort kraftverk med tilsvarende produksjon, er inngrepene spredt ut over et stort område, som kan medføre en større samlet belastning. I motsetning til et stort kraftverk, der utbygging kan utløse flere lovbestemte rettigheter (f.eks. konsesjonskraft og konsesjonsavgifter), er det få lovbestemte rettigheter knyttet til de omsøkte småkraftverkene. Det som likevel gjør at det tilrådes å gi konsesjon til 7 av de 8 omsøkte småkraftverkene er med begrunnelse i at småkraftverkene gir miljøvennlig og fornybar energi med 73 gwh i årsproduksjon.

Utbyggingen vil føre til investeringer på 328 millioner kroner. Byggingen vil gi økt sysselsetting og økt etterspørsel etter varer og tjenester lokalt. En Masteroppgave utført ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) på Ås (Hustoft, 2006) har undersøkt den direkte og indirekte lokale verdiskapningen i en kommune ved bygging av småkraftverk. Resultatene av analysen viser at verdiskapningen fra småkraftprosjekter er betydelig, og den indirekte verdiskapningen, dvs. de økonomiske ringvirkningene i lokalsamfunnet, ofte er like stor som den direkte verdiskapningen som tilføres kommunen gjennom forvaltning, administrasjon og drift av kraftstasjonene og selskapene.

Eiendomsskatt til kommunen vil utgjøre første året 2,3 millioner.

---

## **RÅDMANNENS FORSLAG TIL INNSTILLING:**

Fauske kommunestyre har følgende uttalelse til søknadene:

### **Kvannelva og Littj Tverråga(Slipsknuten)**

Ikke tilrådelig med konsesjon med begrunnelse i den sterke forringelsen av fossen som landskapselement som en utbygging vil føre til.

Hvis det gis konsesjon så er det på følgende vilkår:

- Minstevannsføringen må økes til 300 l/s i sommerhalvåret (1.mai til 1.september) slik at fossen bevares noe.
- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt.

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Laksåga**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt og allerede regulert vannføring som gir økt vannføring til kraftverket.
- Kjøring av kraftverket må være i tråd med tilsiget og effektkjøring må unngås

- Etablere trygge reirplasser for fossekallen
- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Toppflaten på demningen søkes å utforme på en slik måte at det trygt å gå over når det ikke er overløp i flom
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen blir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven

### **Sjønståfossen**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Veien til Sjønstå fra rv 830 må ikke stenges i besøksperioden juni-august
- Ved nedgraving av rørgata må veien ned til Sjønstå tilbakeføres til minst opprinnelig standard
- Vannspeilet ovenfor terskelen ved fylkesvegbrua(Sjønståfjelltunnelen) må opprettholdes mest mulig slik det er i dag.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen blir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.
- Sjønståfossen vil utnytte regulert vannføring hvis noen av kraftverkene nedenfor demninga i Dråvika blir bygd. På dette grunnlaget bør det vurderes konsesjonskraft.

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Galbmejohka (Hellarmofossen)**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Minstevannføringen i sommerhalvåret økes til 500 l/s
- Slukeevnen reduseres til 1m<sup>3</sup>/s

Følgende må ivaretas:

- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Etablere trygge reirplasser for fossekallen

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Tverråmoen**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veien for anlegg/tilsyn og bom må plasseres i samråd med reindrifta
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.

Arealplanstatus er LNF-C8 som tillater spredt fritidsbebyggelse. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Granheibekken**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- «Gamleveien» må tilbakeføres i den stand som den var før tiltaket. Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt. Kan bygges/forblendes i stedlige steinmaterialer.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Valfferjohka**

Konsesjon anbefales å gi på følgende vilkår:

- Tiltaksområde er registrert som et viktig friluftslivsområde i kartlegging til Salten friluftsråd og derfor er det viktig at inngrepene er så skånsom som mulig og ikke forringer denne kvaliteten utover de forringelser redusert/liten vannføring medfører.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen er tilpasset den eksisterende stasjon med den hensikt at opprinnelig stasjon blir ivaretatt.
- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

## Oterelva

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke allerede regulert vannføring
- Anlegget bygges i et tilgrenset/uberørt villmarkspreget område (INON) og det er derfor ekstra viktig at inngrepsområder revegeteres med stedlige masser for å bevare så mye som mulig av det opprinnelig av vegetasjon og terreng, samtlige inngrep må utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Store skjæringer og fyllinger må unngås.

Arealplanstatusen er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven

Avbøtende tiltak som må pålegges samtlige omsøkte prosjekt er:

- Å opprettholde høyest mulig minstevannføring er et av de viktigste tiltakene
- Toppflaten på demningen utformes på en slik måte at det trygt å gå over når det ikke er overløp i flom
- Elveløpet må behandles slik at flomoverløpet kan gå uhindret i det naturlige leiet.
- For å unngå støy fra turbinen må støydemping gjennomføres i størst mulig grad.
- Det må stilles krav til entreprenør om å unngå alle typer forurensing. Forsvarlig avfallshåndtering, og olje/drivstoffsoppbevaring ihht lover og forskrifter.

## Konsesjonskraft

De planlagte kraftverkene medfører en rekke inngrep - over et spredt område - som kommunen må leve med til evigvarende tid. På motsatt side er det få fordeler for vertskommuner ved utbygging av småkraftverk. Ettersom noen av kraftverkene skal bruke regulert vannføring, er det kommunens oppfatning at i hvert fall Laksåga og Sjønståfossen utløser rett til konsesjonskraft.

Det er Rådmannens oppfatning at kraftverk med overføringer skal konsesjonsbehandles etter vassdragsreguleringsloven. Dette medfører at hjemmelen for å fastsette konsesjonskraft, jf. vassdragsreguleringsloven § 12 nr 15, kommer til anvendelse. Om forståelsen av vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd, vises til kommentarene til bestemmelsen i Ot. prp. nr. (1991-1992) kap. 23.1:

*"Den nåværende bestemmelse er imidlertid blitt praktisert slik at også overføring innen samme vassdrag behandles etter vassdragsreguleringsloven dersom overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen.*

*Dette innebærer at etter lovforslaget skal anlegg eller arbeider til forøkelse av vannføringen ved overføring av vann være rettslig likestilt med vassdragsreguleringer i lovens forstand uavhengig av om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag (dvs fra et sidevassdrag til hovedvassdraget)*

*Kriteriet for om vassdragsreguleringsloven skal komme til anvendelse blir således om overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen. Det er uten betydning om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag.*

Etter kommunens syn medfører dette at vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd kommer til anvendelse på de av kraftverkene som har planlagte overføringer.

Sammenholdt med ulempene, kan avståelse av konsesjonskraft til en viss grad avbøte de manglende ordningene for vertskommuner ved småkraftutbygging. Fauske kommune forutsetter derfor at det settes vilkår om konsesjonskraft for Laksåga kraftverk, Sjønståfossen kraftverk, Kvannelva og Littj Tverråga kraftverk.

Hvis ikke NVE vurderer slik det framkommer i ovennevnte i behandlingen av konsesjonen, vil saken bli fulgt opp videre av Rådmannen.

---

## **PLUT-020/14 VEDTAK- 11.02.2014**

### **Kjetil Sørbotten (FL) foreslo:**

Saken oversendes kommunestyret uten innstilling.

### **Linn Normann Godtfredsen (AP) og Janne Hatlebrekke (AP) foreslo:**

Vi går for anbefalingene i rådmannens forslag til innstilling med unntak av utbygging av Galbmejhoka og Oterelva på grunn av estetiske og naturmessige hensyn.

FL's forslag ble forkastet 7 mot 2 stemmer.

AP's forslag ble vedtatt med 5 mot 4 stemmer.

Rådmannens forslag med AP's forslag ble enstemmig vedtatt.

## **INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

Fauske kommunestyre har følgende uttalelse til søknadene:

### **Kvannelva og Littj Tverråga(Slipsknuten)**

Ikke tilrådelig med konsesjon med begrunnelse i den sterke forringelsen av fossen som landskapselement som en utbygging vil føre til.

Hvis det gis konsesjon så er det på følgende vilkår:

- Minstevannsføringen må økes til 300 l/s i sommerhalvåret (1.mai til 1.september) slik at fossen bevares noe.
- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt.

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Laksåga**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt og allerede regulert vannføring som gir økt vannføring til kraftverket.
- Kjøring av kraftverket må være i tråd med tilsiget og effektkjøring må unngås
- Etablere trygge reirplasser for fossekallen
- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Toppflaten på demningen søkes å utforme på en slik måte at det trygt å gå over når det ikke er overløp i flom
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven

### **Sjønståfossen**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Veien til Sjønstå fra rv 830 må ikke stenges i besøkssesongen juni-august
- Ved nedgraving av rørgata må veien ned til Sjønstå tilbakeføres til minst opprinnelig standard
- Vannspeilet ovenfor terskelen ved fylkesvegbrua(Sjønståfjelltunnelen) må opprettholdes mest mulig slik det er i dag.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.
- Sjønståfossen vil utnytte regulert vannføring hvis noen av kraftverkene nedenfor demninga i Dråvika blir bygd. På dette grunnlaget bør det vurderes konsesjonskraft.

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Galbmejhoka (Hellarmofossen)**

Konsesjon anbefales ikke på grunn av estetiske og naturmessige hensyn.

### **Tverråmoen**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veien for anlegg/tilsyn og bom må plasseres i samråd med reindrifta
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.

- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.

Arealplanstatus er LNF-C8 som tillater spredt fritidsbebyggelse. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Granheibekken**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- «Gamleveien» må tilbakeføres i den stand som den var før tiltaket. Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt. Kan bygges/forblendes i stedlige steinmaterialer.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Valfferjohka**

Konsesjon anbefales å gi på følgende vilkår:

- Tiltaksområde er registrert som et viktig friluftslivsområde i kartlegging til Salten friluftsråd og derfor er det viktig at inngrepene er så skånsom som mulig og ikke forringer denne kvaliteten utover de forringelser redusert/liten vannføring medfører.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen er tilpasset den eksisterende stasjon med den hensikt at opprinnelig stasjon blir ivaretatt.
- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Oterelva**

Konsesjon anbefales ikke på grunn av estetiske og naturmessige hensyn.

Avbøtende tiltak som må pålegges samtlige omsøkte prosjekt er:

- Å opprettholde høyest mulig minstevannføring er et av de viktigste tiltakene



- Toppflaten på demningen utformes på en slik måte at det trygt å gå over når det ikke er overløp i flom
- Elveløpet må behandles slik at flomoverløpet kan gå uhindret i det naturlige leiet.
- For å unngå støy fra turbinen må støydemping gjennomføres i størst mulig grad.
- Det må stilles krav til entreprenør om å unngå alle typer forurensing. Forsvarlig avfallshåndtering, og olje/drivstoffsoppbevaring ihht lover og forskrifter.

### **Konsesjonskraft**

De planlagte kraftverkene medfører en rekke inngrep - over et spredt område - som kommunen må leve med til evigvarende tid. På motsatt side er det få fordeler for vertskommuner ved utbygging av småkraftverk. Ettersom noen av kraftverkene skal bruke regulert vannføring, er det kommunens oppfatning at i hvert fall Laksåga og Sjønståfossen utløser rett til konsesjonskraft.

Det er Rådmannens oppfatning at kraftverk med overføringer skal konsesjonsbehandles etter vassdragsreguleringsloven. Dette medfører at hjemmelen for å fastsette konsesjonskraft, jf. vassdragsreguleringsloven § 12 nr 15, kommer til anvendelse. Om forståelsen av vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd, vises til kommentarene til bestemmelsen i Ot. prp. nr. (1991-1992) kap. 23.1:

*"Den nåværende bestemmelse er imidlertid blitt praktisert slik at også overføring innen samme vassdrag behandles etter vassdragsreguleringsloven dersom overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen.*

*Dette innebærer at etter lovforslaget skal anlegg eller arbeider til forøkelse av vannføringen ved overføring av vann være rettslig likestilt med vassdragsreguleringer i lovens forstand uavhengig av om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag (dvs fra et sidevassdrag til hovedvassdraget)*

*Kriteriet for om vassdragsreguleringsloven skal komme til anvendelse blir således om overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen. Det er uten betydning om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag."*

Etter kommunens syn medfører dette at vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd kommer til anvendelse på de av kraftverkene som har planlagte overføringer.

Sammenholdt med ulempene, kan avståelse av konsesjonskraft til en viss grad avbøte de manglende ordningene for vertskommuner ved småkraftutbygging. Fauske kommune forutsetter derfor at det settes vilkår om konsesjonskraft for Laksåga kraftverk, Sjønståfossen kraftverk, Kvannelva og Littj Tverråga kraftverk.

Hvis ikke NVE vurderer slik det framkommer i ovennevnte i behandlingen av konsesjonen, vil saken bli fulgt opp videre av Rådmannen.

---

## **KOM-015/14 VEDTAK- 13.02.2014**

**Kjetil Sørbotten (FL), Ole Tobias Orvin (SV) og Anne Godding (R) fremmet følgende forslag:**

Med henvisning til blant annet de innkomne høringsuttalelsene fra de berørte parter av kraftutbyggingen i Sulis, samt de negative konsekvensene dette får for natur og miljø, vil Fauske kommune ikke anbefale konsesjon til noen av de omsøkte kraftverkene.

**Kenneth Svendsen (FRP) foreslo følgende endring til plan- og utviklingsutvalgets innstilling:**

**Kvannelva og Littj Tverråga (Slipsknuten)**

Det tilrådes gitt konsesjon under følgende forutsetning:

- Minstevannsføringen må økes til 300 l/s i sommerhalvåret (1.mai til 1.september) slik at fossen bevares noe.
- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt.

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

**Galbmejhoka (Hellarmofossen)**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Minstevannsføringen i sommerhalvåret økes til 500 l/s
- Slukeevnen reduseres til 1m<sup>3</sup>/s

Følgende må ivaretas:

- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Etablere trygge reirplasser for fossekallen

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

**Oterelva**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke allerede regulert vannføring
- Anlegget bygges i et tilgrenset/uberørt villmarkspreget område (INON) og det er derfor ekstra viktig at inngrepsområder revegeteres med stedlige masser for å bevare så mye som mulig av det opprinnelig av vegetasjon og terreng, samtlige inngrep må utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrensnes til så lite og smalt som mulig. Store skjæringer og fyllinger må unngås.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven

FRP's forslag ble trukket.

FL's forslag ble forkastet med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Kvannelva og Littj Tverråga** (Slipsknuten) ble vedtatt med 26 mot 5 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Laksåga** ble vedtatt med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Sjønståfossen** ble vedtatt med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Galbmejohka** (Hellarmofossen) ble vedtatt med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Tverråmoen** ble vedtatt med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Granheibekken** ble vedtatt med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Valfferjohka** ble vedtatt med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Oterelva** ble vedtatt med 24 mot 7 stemmer.

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling pkt. **Konsesjonskraft** ble enstemmig vedtatt.

### **VEDTAK:**

Fauske kommunestyre har følgende uttalelse til søknadene:

#### **Kvannelva og Littj Tverråga** (Slipsknuten)

Ikke tilrådelig med konsesjon med begrunnelse i den sterke forringelsen av fossen som landskapselement som en utbygging vil føre til.

Hvis det gis konsesjon så er det på følgende vilkår:

- Minstevannsføringen må økes til 300 l/s i sommerhalvåret (1.mai til 1.september) slik at fossen bevares noe.
- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt.

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

#### **Laksåga**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Kraftverket utløser konsesjonskraft ved å bruke overført vann fra et annet nedbørfelt og allerede regulert vannføring som gir økt vannføring til kraftverket.
- Kjøring av kraftverket må være i tråd med tilsiget og effektkjøring må unngås
- Etablere trygge reirplasser for fossekallen
- Unngå hogst av busker og trær, for å opprettholde den naturlige vegetasjonen i området og for å unngå å øke skredfare og erosjon.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Toppflaten på demningen søkes å utforme på en slik måte at det trygt å gå over når det ikke er overløp i flom

- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven

### **Sjønståfossen**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Veien til Sjønstå fra rv 830 må ikke stenges i besøksseasonen juni-august
- Ved nedgraving av rørgata må veien ned til Sjønstå tilbakeføres til minst opprinnelig standard
- Vannspeilet ovenfor terskelen ved fylkesvegbrua(Sjønståfjelltunnelen) må opprettholdes mest mulig slik det er i dag.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.
- Sjønståfossen vil utnytte regulert vannføring hvis noen av kraftverkene nedenfor demninga i Dråvika blir bygd. På dette grunnlaget bør det vurderes konsesjonskraft.

Arealplanstatus er LNF og kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Galbmejohka (Hellarmofossen)**

Konsesjon anbefales ikke på grunn av estetiske og naturmessige hensyn.

### **Tverråmoen**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veien for anlegg/tilsyn og bom må plasseres i samråd med reindrifta
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset lokal byggeskikk, terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt.

Arealplanstatus er LNF-C8 som tillater spredt fritidsbebyggelse. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Granheibekken**

Konsesjon anbefales på følgende vilkår:

- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- «Gamleveien» må tilbakeføres i den stand som den var før tiltaket. Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen må mest mulig være tilpasset terreng og omgivelser, slik at bygningen glir mest mulig naturlig inn i omgivelsene rundt. Kan bygges/forblendes i stedlige steinmaterialer.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Valfferjohka**

Konsesjon anbefales å gi på følgende vilkår:

- Tiltaksområde er registrert som et viktig friluftslivsområde i kartlegging til Salten friluftsråd og derfor er det viktig at inngrepene er så skånsom som mulig og ikke forringer denne kvaliteten utover de forringelser redusert/liten vannføring medfører.
- Arkitektonisk utforming av stasjonen er tilpasset den eksisterende stasjon med den hensikt at opprinnelig stasjon blir ivaretatt.
- Inngrepsområder må revegeteres med stedlige masser og røtter for å bevare så mye som mulig av den opprinnelige tre- og buskvegetasjon langs elva.
- Samtlige terrenginngrep skal utføres og avsluttes på en mest mulig skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir ivaretatt.
- Veier, traseer og anleggs/riggområder må avgrenses til så lite og smalt som mulig. Unngå store skjæringer og fyllinger.

Arealplanstatus er LNF. Kraftanlegget vurderes som stedsbunden næring og krever dermed ikke behandling etter plan og bygningsloven.

### **Oterelva**

Konsesjon anbefales ikke på grunn av estetiske og naturmessige hensyn.

Avbøtende tiltak som må pålegges samtlige omsøkte prosjekt er:

- Å opprettholde høyest mulig minstevannføring er et av de viktigste tiltakene
- Toppflaten på demningen utformes på en slik måte at det trygt å gå over når det ikke er overløp i flom
- Elveløpet må behandles slik at flomoverløpet kan gå uhindret i det naturlige leiet.
- For å unngå støy fra turbinen må støydemping gjennomføres i størst mulig grad.
- Det må stilles krav til entreprenør om å unngå alle typer forurensing. Forsvarlig avfallshåndtering, og olje/drivstoffsoppbevaring ihht lover og forskrifter.

### **Konsesjonskraft**

De planlagte kraftverkene medfører en rekke inngrep - over et spredt område - som kommunen må leve med til evigvarende tid. På motsatt side er det få fordeler for vertskommuner ved utbygging av småkraftverk. Ettersom noen av kraftverkene skal bruke regulert vannføring, er det kommunens oppfatning at i hvert fall Laksåga og Sjønståfossen utløser rett til konsesjonskraft.

Det er Rådmannens oppfatning at kraftverk med overføringer skal konsesjonsbehandles etter vassdragsreguleringsloven. Dette medfører at hjemmelen for å fastsette konsesjonskraft, jf. vassdragsreguleringsloven § 12 nr 15, kommer til anvendelse. Om forståelsen av vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd, vises til kommentarene til bestemmelsen i Ot. prp. nr. (1991-1992) kap. 23.1:

*"Den nåværende bestemmelse er imidlertid blitt praktisert slik at også overføring innen samme vassdrag behandles etter vassdragsreguleringsloven dersom overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen.*

*Dette innebærer at etter lovforslaget skal anlegg eller arbeider til forøkelse av vannføringen ved overføring av vann være rettslig likestilt med vassdragsreguleringer i lovens forstand uavhengig av om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag (dvs fra et sidevassdrag til hovedvassdraget)*

*Kriteriet for om vassdragsreguleringsloven skal komme til anvendelse blir således om overføringen gir økt vannføring i kraftstasjonen. Det er uten betydning om overføringen skjer fra et annet vassdrag eller innen samme vassdrag."*

Etter kommunens syn medfører dette at vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd kommer til anvendelse på de av kraftverkene som har planlagte overføringer.

Sammenholdt med ulempene, kan avståelse av konsesjonskraft til en viss grad avbøte de manglende ordningene for vertskommuner ved småkraftutbygging. Fauske kommune forutsetter derfor at det settes vilkår om konsesjonskraft for Laksåga kraftverk, Sjønståfossen kraftverk, Kvannelva og Littj Tverråga kraftverk.

Hvis ikke NVE vurderer slik det framkommer i ovennevnte i behandlingen av konsesjonen, vil saken bli fulgt opp videre av Rådmannen.

---

Rett utskrift bekreftes

  
Berit Vestvann Johnsen  
formannskapssekretær

Utskrift sendes:  
Enhetsleder plan/utvikling til videre forføyning  
Rådmann